ကျောက်ဖျာဒိုးကျေးရွာ

သုံးတောင်အုပ်စု

ပြင်ဦးလွင်မြို့နယ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း

(၂၀၁၇ - ၂၀၂၁)

ပြုစုရေးဆွဲသူ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ

ကျောက်ဖျာဒိုးကျေးရွာ၊ ပြင်ဦးလွင်မြို့နယ်

(စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ကူညီရေးဆွဲသည်)

၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ လ

မာတိကာ

မာတိကာ

၁။တည်နေရာနှင့်ပထဝီအနေအထား
၂။ရာသီဥတုနှင့်သဘာဝအရင်းအမြစ်များ
၃။ကျေးရွာရှိကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေ
(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုအခြေအနေ
(ခ) စီးပွားရေးနှင့် အသက်မွေးမှု အခြေအနေ
(ဂ) အခြေခံအဆောက်အဦးနှင့်ဝန်ဆောင်မှုများ
(ဃ) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု
(င) ပညာရေး
(စ) ကျန်းမာရေး
(ဆ) ဘေးအန္တရာယ်များနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး
(ဇ) ကျား–မရေးရာ
၄။ဦးစားပေးဆောင်ရွက်မည့်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ

၁။ တည်နေရာနှင့်ပထဝီအနေအထား

ကျောက်ဖျာဒိုးကျေးရွာသည် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး သုံးတောင်အုပ်စုတွင်ပါဝင်ပြီး မန္တလေး-လားရှိုးလမ်းမပေါ်တွင် တည်ရှိပါသည်။ တောင်ဘက်တွင် သုံးတောင်၊ မြောက်ဘက်တွင် ကျင်ဂနိုင်၊ တပ်မတော်လျှပ်စစ်နှင့်စက်မှုအင်ဂျင်နီယာကျောင်း၊ အရှေ့ဘက်နှင့် အနောက်ဘက်တွင် ကျေးရွာစိုက်ခင်းများနှင့် ထိစပ်လျက်ရှိပါသည်။ သမပိုင်းဇုံတွင် ပါဝင်ပြီး တောင်ပေါ်ဒေသတွင်တည်ရှိပါသည်။

၂။ရာသီဥတုနှင့်သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်လက်မ(၆)ခန့်ရရှိသည်။ သဘာဝပေါက်ပင်များမှာ ဘောစကိုင်း၊ မာကလာပင် နှင့် ပိန္နဲပင်စသောအပင်များ ပေါက်ရောက်ပြီး မြင်းခွာရွက်၊ရှားစောင်းလပတ်၊သံမနိုင်ကျောက်မနိုင်စသော ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ ပေါက်ရောက်သည်။ သီးနှံစိုက်ပျိုးနိုင်သောလယ်ယာမြေ(၂၀)ဧက၊ နှစ်ရှည်သီးနှံပင် (နဂါးမောက်၊လိုင်ချီးသီး) ပန်းကို အဓိကထားစိုက်ပျိုးပြီး ပန်း စိုက်ပျိုးနိုင်သော ယာမြေ(၁၅)ဧကနှင့် နှစ်ရှည်သီးနှံပင်များစိုက်ပျိုးနိုင်သော လယ်မြေ(၅)ဧကရှိသည်။ စိမ့်စမ်းရေမှရေကို စက်ဖြင့် စုပ်တင်ပြီး စိုက်ပျိုးနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာ အနီးတွင်စိမ့်စမ်းရေနှင့်မြေအောက်ရေ ရရှိနိုင်သောကြောင့် ပိုက်ရေတွင်းများ တူးပြီးရေတင်စက်များ အသုံးပြု၍ ရေသွင်းစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်နိုင်သည်။

၃။ကျေးရွာရှိကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုအခြေအနေ

ကျေးရွာတွင်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း၊ အများနှင့်ဆိုင်သောသာရေးနာရေးလုပ်ငန်းကိစ္စများတွင် ဝိုင်းဝန်းဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ လူမှုကူညီရေးအဖွဲ့၊ ဓမ္မစကြာအဖွဲ့၊ ဂေါပကအဖွဲ့၊ ကာလသား ကာလသမီးအဖွဲ့ ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင်သာရေးနာရေးလူမှုရေးကိစ္စကြီးငယ်ပေါ်ပေါက်လျှင် ရွာသားများစည်းလုံး ညီညွတ်

စွာ ဝိုင်းဝန်းဆောင်ရွက်သော အလေ့အကျင့်ကောင်းများရှိပါသည်။ ပြင်ပမှအသေးစားချေးငွေအဖွဲ့များနှင့် အစိုးရမဟုတ်သော ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော ကျေးရွာအဖွဲ့အချို့ ရှိသော်လည်း သက်ဆိုင်ရာစီမံချက်လုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော်ရုံ သဘောမျှသာဖွဲ့စည်းထားသည့်ပုံစံ ဖြစ်ပါသည်။ ခြံငုံ၍သုံးသပ်ရလျှင်သာရေးနာရေးကိစ္စများဆောင်ရွက်ရန် မိရိုးဖလာဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့အစည်းများက အားကောင်းကြပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကို စီမံကိန်းချ၍ ရေရှည်ဆောင်ရွက်နိုင်မည့်အဖွဲ့အစည်းစနစ်မရှိပါ။

(ခ) စီးပွားရေးနှင့် အသက်မွေးမှု အခြေအနေ

ကျေးရွာ၏အဓိကဝင်ငွေရလုပ်ငန်းမှာ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းဖြစ်သည်။ ပန်းနှင့် နဂါးမောက်သီးကိုသာ ကျေးရွာတွင်အဓိကစိုက်ပျိုးသည်။ ကျေးရွာတွင် ပန်း စိုက်ပျိုးနိုင်သော ယာမြေ (၁၅) ဧက၊ နဂါးမောက်သီးစိုက်ပျိုးနိုင်သော လယ်မြေ(၅)ဧကရှိပြီး၊ စိုက်ပျိုးပြီးလယ်ကွက်များပေါ်တွင် အခြားသီးနှံများနှင့်လိုင်ချီးသီးကို သီးထပ်အဖြစ် စိုက်ပျိုးကြသည်။ နှစ်စဉ် ကျေးရွာမှ ပန်းစီးရေ (၂၀၀၀) ခန့် ထွက်ရှိသည်။ စိမ့်စမ်းရေ၊ မြေအောက်ရေတို့ဖြင့် သီးနှံများ စိုက်ပျိုးကြသည်။ ပန်းကို ဧပြီလတွင် စိုက်ပျိုးပြီး ဇွန်လတွင် ထွက်ရှိသည်။ စိမ့်စမ်းရေ၊ မြေအောက်ရေတို့ဖြင့် သီးနှံများ စိုက်ပျိုးကြသည်။ ပန်းကို ဧပြီလတွင် စိုက်ပျိုးပြီး ဇွန်လတွင် ထွက်ရှိသည်။ ပန်း အထွက်နှုန်းမှာ တစ်ဧက ပျမ်းမျှ (၂၀၀၀)စီးဖြစ်ပြီး နဂါးမောက် တစ်ဧကလျှင် (Light Track)ကား (၄)စီးမှ (၅)စီးခန့်ထွက်ရှိပါသည်။

ပန်းနှင့်ဟင်းသီးဟင်းရွက်စသည်တို့အတွက် ဈေးကောင်းမရသောကြောင့် လယ်သမားများ အကျိုးအမြတ်ရရှိမှုနည်းပါသည်။ ဈေးကွက်မတည်မငြိမ်မှုများလည်း ရှိပါသည်။ မိရိုးဖလာစိုက်ပျိုးလာသော ဖော်ပြပါ သီးနှံများကိုသာ စိုက်ပျိုးနိုင်ကြပြီး အခြားဈေးကွက်ဝင်သီးနှံရွေးချယ် စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ စိမ့်စမ်းရေနှင့်မြေအောက်ရေရရှိခြင်းသည် သီးထပ်စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရန် အခွင့်အလမ်းကောင်း တစ်ခုဖြစ်သည်။ သို့သော် သီးနှံထုတ်ကုန်များအတွက် ဈေးကွက်အချိတ်အဆက်နှင့် ရောင်းချရေးစနစ်များ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ကျေးရွာလူထုက စွမ်းဆောင်နိုင်ခြင်းမရှိပါ။

အခြားသားငါးထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍအနေဖြင့် ကျေးရွာမှအိမ်ထောင်စုများသည် တစ်နိုင်တစ်ပိုင် မွေးမြူ ရေး လုပ်ကိုင်မှုအလွန်နည်းပါးသည်။

(ဂ) အခြေခံအဆောက်အဦးနှင့်ဝန်ဆောင်မှုများ

ကျေးရွာတွင်ကျေးရွာသားများအားလုံးသည် သန့်ရှင်းသောသောက်သုံးရေသုံးစွဲနိုင်ရန် ရေသန့်ကို ဝယ်ယူအသုံးပြုကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စု ၈၆.၅၁%ခန့်သည်လည်း ကိုယ်ပိုင် ရေတွင်းများသုံးစွဲနိုင်ကြသည်။

ကျေးရွာတွင် မူလတန်းကျောင်းရှိပါသည်။ စာသင်ကျောင်း၏ စုစုပေါင်းကြမ်းခင်းဧရိယာမှာ (၄၂၀၀) စတုရန်းပေရှိပြီး စာသင်ဆောင်စုစုပေါင်း(၁)ဆောင်ရှိပါသည်။ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂများလုံလောက်မှု အသင့်အတင့်သာရှိပါသည်။ ကျောင်းတွင် မူလတန်းပြဆရာမ (၅)ဦး၊ ရှိကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ အထက်တန်းပညာရပ်ကို ကျေးရွာအနီးရှိ သုံးတောင်ကျေးရွာ အထက်တန်းကျောင်းသို့ သွားရောက်၍ ပညာသင်ကြားကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ဆေးပေးခန်း မရှိပါ။ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုအတွက် (၁)လ တစ်ကြိမ် ပြင်စာကျေးရွာ ဆေးပေးခန်းမှ လစဉ်လာရောက် ကုသပေးပါသည်။ အရေးပေါ်ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုအတွက် (၁၂)မိုင်ခန့် ဝေးသော ပြင်ဦးလွင်မြို့ ပြည်သူ့ဆေးရုံမှ ရရှိပါသည်။

ကျေးရွာလျှပ်စစ်မီးရရှိသောကြောင့် အသေးစား၊ အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် အလားအလာကောင်းများရှိပါသည်။ ချေးငွေအစီအစဉ်များ၊ စျေးကွက်နှင့် နည်းပညာချိတ်ဆက်မှုများ ရရှိလာမည် ဆိုပါက ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် အလားအလာကောင်းများ ရှိပါသည်။

(ဃ) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု

ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုအနေဖြင့် တောင်သူလယ်သမားများနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းအတွက် လိုအပ်သောချေးငွေကို သမဝါယမဦးစီးဌာနမှ အိမ်ထောင်တစ်ဦးလျှင် (၁၅၀၀၀၀/) ကျပ် နှုန်းဖြင့် အတိုးနှုန်း(၂)ကျပ်တိုးနှင့် အလိုင်းရင့်ချေးငွေတို့ဖြစ်ပါသည်။

(င) ပညာရေး

ကျေးရွာ၏ ပညာရေးအဆင့်အတန်းသည် အသင့်အတင့်သာရှိကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ ရွာသားအများစုသည် အခြေခံအရေး၊ အဖတ်၊ အတွက်တို့ကိုတတ်မြောက်ကြပြီး တက္ကသိုလ်ပညာရပ်များဖြင့် ဘွဲ့ရသူများလည်းရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင် မူလတန်းကျောင်းရှိသောကြောင့် မူလတန်းပညာကို လက်လှမ်းမှီသင်ကြားနိုင်ပါသည်။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ကျွမ်းကျင်မှုသင်တန်းများ လက်လှမ်းမမီ သောကြောင့် လူငယ်များမှာအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာနိမ့်ကျ ဆဲဖြစ်ပြီး ၄င်းအတွက်ဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်များမရှိပါ။

(စ) ကျန်းမာရေး

ကျေးရွာသူ/သားများသည် အများအားဖြင့်ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ကြပြီး ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားမှုမရှိသလောက်နည်းပါးသည်။ နှစ်စဉ်မိုးရာသီတွင်ကလေးသူငယ်များ သွေးလွန်တုပ်ကွေးဖြစ်ပွားတတ်သည်။ သွေးတိုး၊ ဆီးချိုရောဂါနှင့် လူငယ်၊လူကြီးများတွင် မိုးရာသီတုပ်ကွေးရောဂါကူးစက်ခံရလေ့ရှိသည်။ ပန်းနှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်ပဲမျိုးစုံစိုက်ပျိုးထွက်ရှိခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်အထိုက်အလျောက် အဆင်ပြေခြင်း၊ မိသားစုများဝမ်းစာအတွက် နေ့စဉ်ဝင်ငွေအသင့်ရှိသောကြောင့် ကျေးရွာအိမ်ထောင်စု ဝင်များကလေးသူငယ်များအပါအဝင်ယေဘုယျအားဖြင့်အာဟာရဓာတ်ချို့တဲ့မှုမရှိကြပါ။ အမျိုးသမီးများအတွက် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုကို ပြင်စာကျေးရွာ ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းမှ တစ်လတစ်ကြိမ် လစဉ်လာရောက် ကုသပေးပြီးနှင့် ကျေးရွာနှင့်(၁၂)မိုင်ခန့် ကွာဝေးသော ပြင်ဦးလွင်မြို့ပြည်သူ့ဆေးရုံမှ ရရှိကြသည်။ ကလေးသူငယ်များအတွက် ကျန်းမာရေး ကာကွယ်ဆေးတိုက်ကျွေးသော အစီအစဉ်များကို ကျန်းမာရေးဌာနမှ နှစ်စဉ် ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။

(ဆ) ဘေးန္တရာယ်များနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး

ကျေးရွာမှ လယ်ယာမြေများသည် နှစ်စဉ်ပန်းကို သီးထပ်စိုက်ပျိုးခြင်း၊ ဓါတုဗေဒကွန်ပေါင်း မြေဩဇာများအသုံးပြုခြင်း၊ သဘာဝ သစ်ဆွေးမြေဩဇာများ နှစ်စဉ်မထည့်သွင်းနိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် မြေဆီလွှာပျက်ယွင်းခြင်းနှင့် ပိုးသတ်ဆေးများ အသုံးပြုရသောကြောင့် သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ကို ထိခိုက်မှုရှိပါသည်။ ပိုးသတ်ဆေးများ အသုံးပြုရာတွင် ဓါတ်ကြွင်းအန္တရာယ်လျော့ပါးရေးအတွက်၊ ဘေးကင်းလုံခြုံမှုရှိရန် လမ်းညွှန်ချက်များကိုလိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းတွင် အားနည်းသေးကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ ရာသီဥတုမမှန်သောကြောင့် သီးနှံစိုက်ပျိုးရန် ယာမြေများတွင် အခက်အခဲအနည်းငယ်ကြုံတွေ့ရပါသည်။

(ဇ) ကျား–မရေးရာ

ကျားမဆိုင်ရာအခွင့်အရေးအနေဖြင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် အမျိုးသားများကဦးဆောင်လေ့ရှိသည်။ အမျိုးသမီးများသည်အိမ်တွင်းမှုလုပ်ငန်းများဖြစ်သော ထမင်းချက်၊ ရေခပ်၊ ကလေးထိန်းခြင်း စသောကိစ္စများ ဆောင်ရွက်သည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်တွင် အမျိုးသမီးများသည် ပေါင်းနှုတ်ခြင်း၊ ကောက်စိုက်ခြင်း၊ အမျိုးသားများသည်လယ်ထွန်ခြင်းစသည့် လုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်ကြသည်။ ဘာသာရေး

အထိမ်းအမှတ်ရိုးရာ ယဉ်ကျေးမှုပွဲတော်များတွင် (ရှင်ပြုအလှူပွဲများကျင်းပခြင်း) အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားနှင့်အတူ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်တွင်အမျိုးသားများသည် အမျိုးသမီးများထက် လုပ်အားခပိုမိုရရှိကြသည်။ ဒေသတွင်းအုပ်ချုပ်ရေးနှင့်စီမံခန့်ခွဲမှုကိစ္စရပ်များတွင် အမျိုးသမီးများ၏ အခန်းကဏ္ဍ နည်းပါးနေသေးကြောင်းတွေ့ရသည်။ မူလတန်းကျောင်းပညာရေးမှ တက္ကသိုလ်ပညာရေးထိ ကျားမတန်းတူအခွင့်အရေးရှိပါသည်။

၄။ ဦးစားပေးဆောင်ရွက်မည့်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ

စဉ်	ကဏ္ဍ	ဆောင်ရွက်မည့်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း	ဦးစားပေး အဆင့်
၁	အခြေခံအဆောက်အဦ	(၁) ရွာတွင်းလမ်းခင်းခြင်း	၁
၂	အခြေခံအဆောက်အဦ	(၁)ကျေးရွာအခွန်လွတ်ဈေးထူထောင်ခြင်း	၂
၃	ပညာရေး	(၁) ကျေးရွာစာသင်ကျောင်းဆောင်ဆောက်လုပ်ပေးခြင်း (၂)ကျောင်းသောက်ရေသန့်ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း	၃
၄	လူငယ်နှင့်အားကစား	(၁) ခေတ်မီစာကြည့်တိုက်ထူထောင်ခြင်း	၄
၅	သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်	(၁) သဘာဝဘေးလျော့ချရေးစီမံချက်	၅
၆	ကျန်းမာရေး	(၁) အခြေခံ ကျန်းမာရေးပညာပေးသင်တန်းပေးခြင်း (၂)ကျန်းမာရေးအသိပညာပေးသင်တန်းများပို့ချပေးခြင်း	၆
၇	အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်စီမံခန့်ခွဲရေး	(၁)အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်ရေးသင်တန်း	၇
၈	စိုက်ပျိုးရေး (မြေ)	(၁) စိုက်ပျိုးမြေချဲ့ထွင်ခြင်း (၂)လယ်ယာမြေ ဥပဒေသင်တန်းများ	၈
၉	စိုက်ပျိုးရေး(သီးနှံ)	(၁) သီးနှံမျိုးကောင်းမျိုးသန့်များ လက်လှမ်းမီအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း	၉
၁၀	စိုက်ပျိုးရေး (နည်းပညာ)	(၁) မြေဆီမြေလွှာထိန်းသိမ်းနည်းနည်းပညာပံ့ပိုးပေးခြင်း (၂) သဘာဝပိုးသတ်ဆေးထုတ်လုပ်နည်းသင်တန်း	၁၀
၁၁	မွေးမြူရေးနှင့်မွေးမြူရေးဆေးပညာ	(၁) ဆင်းရဲသားတစ်ပိုင်တစ်နိုင် ကြက်၊ နွားမွေးမြူနိုင်ရန် အရင်းအနှီး၊ နည်းပညာထောက်ပံ့ပေးခြင်း	၁၁
၁၂	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းနှင့် အသေးစားအလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများဆိုင်ရာ	(၁) ခေတ်မီပစ္စည်း စက်ကိရိယာများ ထူထောင်ခြင်း	၁၂